

Veljmiesklubin kirjapiiri 20.4.2023
Kirsi Vähäkangas

Delia Owens: Suon villi laulu

Where the crawdads sing, ilm. 2018; suom. Maria Lyytinen,
WSOY 2020

Varttuneen yhdysvaltalaisen kirjailijan (synt. 1949) esikoisromaani, ja suuri menestys, josta on myös tehty elokuva. Kirjoittajana ammatiltaan biologi, eläintieteilijä Owens ei kuitenkaan ole noviisi, vaan hän on kirjoittanut kirjoja miehensä Markin kanssa kokemuksistaan ja työstään Afrikassa, jossa he asuivat yli 20 vuotta.

Kirja kertoo Kyasta, tytöstä, jonka äiti yksi kaunis päivä pukee päälleen parhaimmat vaatteensa ja alligaattorikorkkarit, ja lähtee perheen köyhästä kodista suon reunassa. Taakseen hän jättää juopon ja väkivaltaisen aviomiehen ja viisi lasta. Kya on lapsista nuorin, vain kuusivuotias äidin lähtiessä. ”Kya pinkaisi paikkaan, josta avautui näkymä tielle, sillä kyllä äiti nyt sentään sieltä vilkuttaisi, mutta hän ehätti sinne nähdäkseen enää välähdyksen sinisestä kapsäkistä – jonka väri ei lainkaan sopinut metsän sävyihin – kunnes sekin katosi kokonaan. Hänen rinnassaan tuntui paksun, liejuisen mudan paino, kun hän palasi portaille odottamaan.” Kya odotti, mutta äiti ei koskaan enää palannut. Kuukausia myöhemmin äiti lähetti isälle kirjeen, jonka isä poltti, ja jonka tuhkat Kya säilytti muistona pienessä pullossa, mutta menetti siis mahdollisuutensa saada selville äidin osoite. Se olisi ollut muutenkin vaikeaa ilman isää, koska Kya ei vielä osannut lukea.

Äidin jälkeen lähtevät sisarukset, vanhimmat ensin, ja lopulta myös Jodie, Kyalle rakas, iältään lähinnä Kyaa, mutta vuosia vanhempi veli. Isän väkivaltaa ei kestä kukaan. Seuraa jonkin aika hieman seesteisempi vaihe, ja Kya ja isä lähenevät sen verran, käyvät jopa yhdessä kalalla ja syövät Kyan laittamaa ruokaa Kyan siivoamassa talossa. Äidin kirjeen jälkeen isäkin katoaa Kyan elämästä ja sen jälkeen hänen parhaimmat ystävänsä ovat lokit, joita hän ruokkii ja joille hän juttelee. Ihmiskontaktit ovat sen jälkeen vähäiset, mutta eivät olemattomat. Kyan lapsuuden uskomaton selviytymistarina on kirjan yksi kolmesta punaisesta langasta.

Toinen on Kyan ja Taten ystävyys- ja rakkaustarina. Uskomattoman hyväsydäminen Tate lähestyy Kyaa jättämällä

tälle lahjaksi harvinaisia, hienoja linnun sulkia. Vähitellen Kya oppii luottamaan Tateen, joka mm. opettaa Kyan lukemaan. Koulua Kya käy tasan yhden päivän, mutta katoaa kouluviranomaisilta kiusaamisen jälkeen. Jos Kya jotain on oppinut, niin piiloutumaan suomalaisen lukemattomiin loukkoihin. Nuoret rakastuvat, ja suunnittelevat tulevaisuutta yhdessä. Yliopistoon lähdettyään Tate kuitenkin pettää Kyan, eikä lupauksistaan huolimatta palaa tätä tapaamaan, ennen kuin vuosien jälkeen. Siitä alkaakin sitten uusi jakso, joka johtaa Kyan taiteilijan ja kirjailijan uraan, johon hän on tietämättään koko nuoruutensa valmistautunut lukemalla, tutkimalla luontoa, piirtämällä ja kirjoittamalla. Äidin taiteilijuus puhkeaa kukkaan tyttären taidoissa.

Kolmas ja synkin juonne on Chasen kuolema, jonka aiheuttajaksi Kyaa, Chasen entistä rakastettua, epäillään. Kirja on siis murhamysteeri, kasvukertomus ja villin luonnon ylistys, kuten kirjan kannessa sanotaan. Kirjapiirissä käytiin vilkas keskustelu kaikkien näiden aiheiden ympärillä. Kaikki kahdeksan kirjapiiriin osallistunutta pitivät kirjasta, useat olivat lukeneet sen kahteen kertaan, monet olivat valmiit suosittelemaan muillekin! Kielen kauneus, hieno luontokuvaus, ja mielenkiintoinen tarina sykehdyttivät. Tarinaan liittyi yllätyksellisyyttä, mutta kirjan laadusta kertoo se, etteivät yllätysten paljastuminen ensimmäisellä lukukerralla, yhtään vähentäneet nautintoa toisesta lukukerrasta. "Yksi parhaimpia lukukokemuksia" sanottiin keskustelun aikana ja itse voin siihen yhtyä täysin. Aion lukea kirjan vielä kolmannenkin kerran. Ja muuten, elokuvakin on kuulemma parempi, kuin arvostelut esittivät.